

Els impactes socials de la cultura: què sabem realment?

Published by [Interacció](#) [1] on 09/12/2015 - 09:13 | Last modification: 28/07/2026 - 09:18

El programa **Culture and Sport Evidence (CASE)** del Department for Culture, Media and Sport britànic ha publicat una de les revisions més ambicioses sobre els impactes socials de la cultura i l'esport. L'informe no presenta una investigació original, sinó una revisió sistemàtica de la literatura científica disponible amb l'objectiu d'identificar què es pot afirmar amb prou solidesa sobre la contribució social de la participació cultural i esportiva. La seva aportació principal no consisteix tant a demostrar que la cultura genera beneficis, sinó a ordenar críticament el coneixement existent, distingint entre evidències sòlides, resultats prometedors i camps on encara predominen les intuïcions sobre les proves empíriques.

L'estudi analitza quatre grans àmbits culturals: les arts, el patrimoni, els museus, biblioteques i arxius (MLA) i, en paral·lel, l'esport. Els impactes socials es classifiquen en sis dimensions: salut, benestar, educació, capital social, prevenció del crim i impactes múltiples. Aquesta estructura reflecteix una concepció de la cultura orientada a les seves contribucions socials més que no pas als seus valors intrínsecs, una aproximació que marca bona part del debat internacional actual sobre les polítiques culturals.

Pel que fa a les **arts**, la revisió identifica evidències positives en tots els àmbits estudiats, encara que amb intensitats molt diferents. Els resultats més consistents apareixen en relació amb el **capital social**. La participació artística contribueix a reforçar les relacions socials, la cohesió comunitària, la confiança i el sentiment de pertinença. Diversos estudis mostren també que les activitats artístiques poden afavorir la inclusió social, incrementar la confiança personal i desenvolupar habilitats socials que faciliten una participació més activa en la comunitat.

Els efectes sobre la **salut** també són rellevants. La literatura revisada descriu beneficis tant en salut física com mental, incloent experiències amb música, arts visuals o activitats creatives desenvolupades amb població general i amb col·lectius clínics. Tot i això, els autors remarquen que la qualitat metodològica dels estudis és desigual i que sovint resulta difícil establir relacions causals robustes.

En l'àmbit de l'**educació**, els efectes identificats són principalment intermedis. Les activitats artístiques milloren la motivació, l'autoestima, les relacions entre alumnat i professorat o les habilitats comunicatives. En canvi, les evidències que relacionen directament la participació artística amb una millora dels resultats acadèmics són molt més limitades. L'informe insisteix que aquestes diferències són importants perquè obliguen a distingir entre factors facilitadors i resultats finals.

Respecte a la **prevenció del crim**, bona part dels estudis analitzen programes artístics desenvolupats amb persones condemnades o en risc d'exclusió. Les arts milloren competències personals, comunicatives i emocionals que podrien reduir la reincidència, però existeixen poques investigacions que demostrin una disminució efectiva dels comportaments delictius. També aquí els autors demanen més estudis longitudinals i dissenys experimentals.

La situació és molt diferent en el cas del **patrimoni** i dels **museus, biblioteques i arxius**. El diagnòstic és especialment contundent: aquests sectors presenten una escassetat molt important d'evidències sòlides. Bona part de la literatura descriu el potencial social dels equipaments culturals o recull les percepcions dels professionals, però ofereix pocs estudis empírics capaços de demostrar els impactes socials efectivament produïts. Els autors identifiquen alguns indicis positius relacionats amb el voluntariat, el sentiment de pertinença o les xarxes socials generades al voltant del patrimoni, però consideren que el coneixement disponible és clarament insuficient.

?La cultura produeix impactes socials diversos, però el grau d'evidència que els sosté continua sent molt desigual segons els sectors i les dimensions analitzades.

Aquest desequilibri també apareix quan es compara la cultura amb l'**esport**. Segons els autors, l'esport disposa d'una base científica molt més desenvolupada, especialment en salut, educació o prevenció del delictes. Les arts compten amb una literatura considerable, encara que menys sòlida. El patrimoni i els museus, en canvi, es troben molt endarrerits tant en quantitat com en qualitat de les investigacions disponibles. Aquesta constatació no significa que aquests sectors generin menys impacte social, sinó que encara no disposen dels instruments de recerca necessaris per demostrar-lo.

Una de les aportacions més valuoses de l'informe és precisament aquesta actitud crítica envers la pròpia evidència. Els autors identifiquen mancances recurrents: absència d'estudis longitudinals, escassa anàlisi dels efectes diferencials segons grups socials, dificultats per demostrar causalitat, poca informació sobre la intensitat i la durada dels impactes i gairebé cap investigació sobre els possibles efectes negatius de la participació cultural. També assenyalen la manca d'estudis que relacionin els beneficis socials amb els costos de les intervencions públiques, fet que impedeix valorar-ne adequadament l'eficiència.

Llegit avui, aquest informe continua essent una referència perquè formula amb molta claredat un problema que encara acompanya les polítiques culturals. La qüestió ja no és només afirmar que la cultura produeix beneficis socials, sinó construir metodologies capaces de demostrar com es produeixen, en quines condicions, per a quins col·lectius i amb quina intensitat. Bona part de la literatura posterior sobre valor públic, impacte cultural o creative health pot interpretar-se, de fet, com un intent de respondre a les mancances que aquesta revisió sistemàtica va identificar l'any 2015. (n. de l'e., 2026)

Referència

Taylor, P., Davies, L., Wells, P., Gilbertson, J., i Tayleur, W. (2015). *A review of the social impacts of culture and sport*. Department for Culture, Media and Sport.

[Text complet](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: valor públic de la cultura

Tags: estudis socials de la cultura

Tags: recerca cultural

Tags: participació cultural

Tags: cultura i salut

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/impactes-socials-cultura>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.gov.uk/government/publications/a-review-of-the-social-impacts-of-culture-and-sport>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6019>